

Młody Obywatel to...

Młodzieżowa inicjatywa obywatelska –Po co współczesnym pamiętać

o *Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata* i jaka pamięć ?

„Każdy ważny powód *Spotkania z Drugim Człowiekiem* stwarza istotne konsekwencje, ta sytuacja zobowiązała nas do głębszego zainteresowania się indywidualną historią nietuzinkowej postaci, -jaką był *Jan Michał Langiewicz*, ale również trudnymi tematami dotyczącymi skomplikowanych relacji polsko-żydowskich..., bo dla niektórych- zobaczenie przede wszystkim *Człowieka w Człowieku* było i jest nieosiągalnym wyzwaniem, któremu jednak zawsze możemy próbować sprostać, tak jak to uczynił **Jan Michał Langiewicz**, *ratując więcej niż jedno życie....*” [fragm. artykułu przekazanego do druku w *Tygodniu Żyrardowa*].

W naszej szkole 25 kwietnia odbyła się niezwykła „lekcja” obywatelskiego wychowania. Pomysłodawcą była grupa działająca w ogólnopolskim projekcie **Młody Obywatel** [wcześniej również w **Comeniusie**], która w ramach własnej obywatelskiej inicjatywy postanowiła w roku z *patronatem Jana Karskiego* upamiętnić fakt posiadania **Medalu Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata** przez dyrektora liceum z lat 50. i 60.- *Jana Michała Langiewicza*.

Zgodę na to przedsięwzięcie i współpracę wyraziła rodzina „Sprawiedliwego”, zaprzyjaźnieni z nią członkowie rodzin „Ratowanych” oraz rodzin innych skutecznie razem z *Janem Langiewiczem* zaangażowanych w pomoc Żydom podczas II wojny światowej.

Projekt zakończy podjęcie decyzji o inicjatywie, która w przestrzeni szkoły materialnie upamiętni fakt uhonorowania Jana Michała Langiewicza jako **Sprawiedliwego**, ale również nie wykluczamy możliwości podjęcia, ze wsparciem szkoły, inicjatywy skierowanej do władz miasta z propozycją trwałego upamiętnienia osoby pana *Langiewicza* w mieście.

Spotkanie **Sprawiedliwi są dla nas wyzwaniem** rozpoczęło w naszej szkole i w mieście opowieść o *Sprawiedliwym Wśród Narodów Świata*, osobie zasłużonej dla wojennej konspiracji, więźniu niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof, organizatorze tajnych kompletów - dyrektorze i nauczycielu naszej szkoły sprzed wielu lat, jednym spośród ok.6,5

tysiąca Polaków, którzy narażając swoje życie, pomagali bezinteresownie Żydom przetrwać Zagładę.

To, co się zdarzyło tego dnia, było ważne i niepowtarzalne: państwo *Langiewiczowie* pierwszy raz mieli okazję w liceum, w naszym mieście publicznie opowiadać o znanym tylko zainteresowanym fakcie posiadania tak wyjątkowego medalu przez ojca pana Marka. Pan *Michał Marek* też przyznał się „do debiutu” w publicznym poruszaniu bolesnych rodzinnych tematów. Goście obdarowali nas zaufaniem- to ono nadało spotkaniu wyjątkowy wymiar ...Bardzo dziękujemy! Czujemy się zobowiązani!

W szkole przed spotkaniem toczyły się różne prace projektowe, np. odbyły się w ramach nowego przedmiotu *historia i społeczeństwo*-dwie lekcje, prowadzone przez nauczycielkę Elżbietę Żaboklicką, poświęcone zagadnieniu *Sprawiedliwych* w kontekście Holocaustu a eksponujące uniwersalny etyczny cel takiej edukacji. Również powstały dwie ekspozycje tematu na szkolnych korytarzu dostępne dla wszystkich uczniów.

Spotkanie uświadomiło jego uczestnikom, że różne wątki opowieści o zawikłanym losie „naszego” bohatera istnieją nie tylko w pamięci świadków tych zdarzeń lub ich rodzin, ale także w druku i na stronach internetowych. **Michał Marek** zainteresował uczniów książką „**Na krawędzi życia,..**” autorstwa uratowanego przez *Jana Langiewicza* jego zmarłego ojca- *Pawła Marka*.

Równie ciekawe mogą się okazać ze względu na interesujący nas temat zaprezentowane we fragmentach na spotkaniu wspomnienia niezującego **Konrada Świerczyńskiego** przygotowane przed laty do druku, a teraz udostępnione przez jego żonę *Halinę*, przyjaciółkę pana **Jana i państwa Langiewiczów**. Ten zaproszony na spotkanie gość, nie mogąc w nim uczestniczyć, przekazał szkole ksero materiałów dotyczących interesującej nas postaci uhonorowanego.

Zapewne tylko niektórzy są w stanie docenić fakt zgody na uczestnictwo w takim przedsięwzięciu zarówno rodziny jak i dzieci uratowanych. Być może nie wszyscy zrozumieli przykry w wymowie kontekst wyznania *Michała Marka*, że nie odważyłby się na takie spotkanie wcześniej[parę lat temu] ze względu na różne obawy. Miejmy nadzieję, że dla większości otwartych ludzi te obawy są niepojęte, niewyobrażalne ...a to dobrze rokuje przyszłości

Więcej informacji o naszym przedsięwzięciu można znaleźć bezpośrednio u organizatorów[w szkole], w poniższym uzupełnieniu oraz w archiwalnym emitowanym 29 kwietnia 2014 programie telewizji lokalnej [portal Urzędu Miasta].



Informacje uzupełniające:

Uczniowie w tym projekcie do tej pory uczestniczyli w dwóch warsztatach prowadzonych w naszej szkole przez trenerkę **Centrum Edukacji Obywatelskiej**.

Pierwszy z nich integrował zespół skupiony wokół projektu, uczył młodzież współpracy zespołowej i organizacji pracy w projekcie, a drugi był już wstępem do przygotowania ostatecznego w nim zadania, tzn. spaceru-gry edukacyjnej z elementami happeningu **Zapomnianymi śladami**, który ma się odbyć 30 maja w obecności koordynatora projektu z CEO. Nasza młodzież zaprosiła do udziału w nim młodzież jednej z klas gimnazjum z ZSP nr 3. Pozyskaliśmy od CEO dofinansowanie umożliwiające przygotowanie niezbędnych do spaceru i happeningu materiałów. Nasze przedsięwzięcie stworzy warunki do aktywnej edukacji w obszarze kilku wybranych wątków tradycji i obyczajowości Żydów żyjących także w Żyrardowie do II wojny światowej. W trakcie zaplanowanej gry- uczniowie przekażą wiadomości dotyczące podstawowych faktów i kalendarium życia tej społeczności w naszym mieście. Biorący udział w przedsięwzięciu będą mogli włączyć swoje pomysły do treści symbolicznie adresowanego przesłania do ofiar Zagłady w kontekście lokalnym.

Gra i towarzyszący jej happening będzie w intencjach podziękowaniem dla „Sprawiedliwych” za to, że ratowali wiarę w *Człowieka* i dla tych, którzy im pomagali tę wiarę podtrzymać....

Koordinacja projektu i jego opis

Bożena Gąsiorowska